

KJAK

Fakfeløguni mugu koma sjónligari fram

LEVI MØRK
*býráðslimur
fyri Javnaðarflokkin*
www.levimork.com

Fakfeløguni hava í alt ov lítl-an mun gjørt seg galdandi. Tað er gott at samanhald er, men eg sakni eina nógv meira áhaldandi kritiska rødd frá fakfeløgnum, sum, eg veit royna, men ikki nóg ofta og nokk. Tað má hvønn tann einasta dag koma ein áminning um, hvat tað er hendan samgongan er í ferð við at gera, at niðurlaga okkara vælferðarsamfelag, við tí undanførslu at vit eru í kreppu. Ein lippandi lögmaður hevur á løgtingsins røðarapalli ført fram, at hann

var so keddur so keddur, men hann mátti altso taka ein túsundlappa afturat frá teimum veikaru bólkunum, tí landið má hóra undan, tey riku kunnu vit ikki verða fyruttan, so tey mugu fáa og ikki gjalda meira. Tey gjalda nokk.

Men eg má kortini viðganga og viðurkenna, at fakfeløguni á ein hátt eru umskýlt. Eg má tó undirstríkað, at tað var eitt satt bragd, at pedagogfelagið helt á so longi, tey vístu styrki og samanhald. Men tey fingi

ikki tað stóra í lønarposan frá hesum ovurmikla høgra-stýrið sum her valdar.

Tá fakfeløguni undir seinastu sáttmálasamráð-ingunum lótu sær linda við breyðmolum og piparnøtum, vóru tey neyvan greið yvir tað høgrafasisistiska rák-ið, ið kom at eyðkenna hesa samgongu. Milliúnir eftir milliúnir fingi tey vælbjarg-aðu frá samgonguni við flat-skattinum, meðan vit, og børn okkara, eru tveitt út í framtíðarinnar ótryggleika, tí pensjónirnar skulu figgja hesa milliónaupphædd. Í sama viðfangi verður okkara makrelur til milliáridir, uttan himpr, givin burtur fyri onki til vælbjarga, ofta kenning-ar, samstundis sum hesir í útvarpstíðindunum boða frá enn einum metári í rakstri og yvirskoti. Eg skilji væl at menn ið vága nógv, skulu bæði viðurkennast og rósast fyri sítt fyrítakssemi, og skulu fáa vágan afturgold-

nan so ella so. Men at bert hesi fáu skulu fáa ágóðan av tilfongi Føroya er, nú eina-ferð ikki heilt rætt.

Tað er eitt mark fyri hvussu stór hús tú kanst byggja, hvussu nógv bilar tú kann hava í garaguni, og hvussu ofta tú etur teg mettán um dagin. Maersk tekur tað mesta av oljuni uppúr donsku undirgrund-ini, teir hava tikið vágan, men teir lata so sanniliga landinum nógv, og hava, hóast hetta, so nógv eftir, at tað framvegis er kjarnu-økið hjá Maersk-samtaki-num. Hetta er júst siðvenjað í framkomnum demokrat-iskum londum, har mutur og nepotisma ikki ráða.

Tað er nógv av hesum sjónarmiðum vit í flokkinum, saman við fakfelagsrørsluni, hvønn dag mugu minna fólk á. Tað er ikki gamansleikur at síggja hvat samgongan gerð, ella vit hoyra, hvat hon er í ferð við at gera. Okkara

forfedrar hava bygt hetta landið, vit liva í tí, og okkara børn skulu arva tað. Eg ivist ikki eina løtu í, at toppurin í samgonguni, saman við onkrum búskaparfrøðingum, langt síðan hava roknað út, at búskaparlíga klára Fø-ro-yar, í løtuni, ikki meira enn at húsa einum 42000-45000 fólkum. Mann ger onki fyri teir veikastu bólkarnar, tí tey fáa betri umstøður t.d. í Danmark, so tað ger onki um tey flyta. Tað er møgiliga ein mið-vís ætlan. Tey sum ikki hava útbúgving eru óynskt aftur, og tær hálvhjartaðu útsøgnirnar um, at fáa tey útbúnu aftur, siga nógv. Koma tey aftur fáa nakrir fá-ir juristar arbeiði á onkrum sakføraravirki, onkur lækni á sjúkrahúsum, og so nakrir fáir grannskoðarar.

Fjöldin hevur, sum nú er, ongan kjans, tí ongin kann gjalda tær lønir hesi eiga at fáa. Henda samgongan hev-ur valt at spara seg burtúr

kreppuni, og niðurlaga sam-felagið. So longi hetta heldur fram, er ongin kjansur hjá útisetum at koma aftur við ella uttan útbúgving.

Tað hevur verið frammi at flatskatturin skuldi seta ferð á iløgur og nýggjar vinnur. Men um mann heldur, at lærarar á øllum stigum, høgt lønt skrivstovufólk, sjúkra-sysstrar, politistar, og onnur við inntøku til flatskatt, fara at gera iløgur í flaka-og pelagisku vinnuna, ella aðr-ar vinnur, so eru teir rættu-liga naivir. Tað allar mesta av inntøkuhækkingini fer til nýtslu, og øll henda meir-nýtsla verður jú innflutt, og tað ber væl til at síggja, hvussu gjalds- og handils-javnvágin sær út.

Tað er ongantíð for tíðliga at byrja, at greiða fólk frá hvat er í ferð við at henda, og tað er, og verður, okkara størsta uppgáva.

Lestrararbýur við lestrarbústøðum

JÓGVÁN ARGE
*Býráðslimur fyri
Tjóðveldi*

Tórshavnar kommuna hevur eina hugmynd um, at Havnin verður lestrarbýurin í einum framkomnum Føroyum.

Ikki tí. Havnin hevur ver-

ið lestrarbýurin leingi, men tíðin krevur nú, at meiri verður gjørt burtúr.

Eitt er at stovna skúlar og útbúgvingar. Tá mást tú

eisini útvega teimum lesandi sømiligar umstøður.

Lítið hevur verið gjørt burtur úr lestrarbústøðum í Føroyum. Onkur kostdeild hevur verið, og nøkur fá kollegiu komu í áttatiáru-num. Okkurt teirra er langt-síðani farið í vanrøkt, meðan okkurt annað enn flýtur omaná.

Hetta vóru serliga bústað-ir við kømrum til eitt fólk, og mest vóru teir ætlaðir næmingunum á miðnáms-skúlum av ymsum slag.

Nú hava vit jú størri ambi-sjónir. Vit vilja menna okkara

universitetslestur í Føroyum, so onnur kunna koma higar at lesa og okkara studentar kunna fáa størri part av síni lestrartíð heima, um tey ynskja tað.

Ein lestrarbýur má eisini hava lestrarbústaðir. Tey les-andi mugu sleppa fram at bústøðum eins og onnur, ið seta fótur undir egið borð.

Hetta krevur, at bæði støk og familjur í lestrarum-hvørvinum í Havn fáa møgu-leika fyri at finna sær bústað á staðnum fyri rímiligan kostnað í lestrartíðini.

Tann lóggávan um bú-

staðarfígging, sum løgtingið fyri einum lítlum ári síðani samtykti eftir uppskoti frá Tjóðveldi, heimilar Húsa-lánsgrunninum at figgja eitt nú lestrarbústaðir.

Hetta er gott, men enn er ikki komið undan kavi, hvussu hetta verður skrávað saman og framt.

Her er neyðugt, at lög-tingið kemur úr skápinum og ger okkum greitt, hvussu lestrarbústaðir kunnu fáast í lag, hvussu teir verða figg-jaðir og hvørji krøvini verða til teir.

Umráðandi er at fáa hesi

viðurskifti staðfes sum skjótast, so vit vita eftir hvørjum leisti, tú kanst menna útbúgvingarnar, lestrarbýin og landið.

Við iløgum í universitet, lestaríbúðir og lestrarum-hvørvi kunnu Føroyar gerast eitt land, sum dregur fólk til sín, og tað fer at skapa eitt yðjandi lív.